

Letní divadelní putování

Oživení přírodních divadel

Datum realizace projektu: leden - prosinec 2005
Organizátor projektu: Štěpán Kubišta
Spoluautoři projektu: Ondřej Kubišta, Jan Tošovský

„Divadelní umění ukazuje člověka na cestě. Mezi zemí a nebem. Při hledání tajemství. Když směřuje od svého intelektu k smyslům, a od pocítování vnějšího k vnitřní zkušenosti. Od každodenního k svátku. Divadlo je schopno vyvolat prožitek přetvoření a přeměny. Přemáhat čas a prostor. Právě divadelní prostor může být při těchto procesech obzvláště užitečným a někdy přímo dokonalým nástrojem. Požadavky v této oblasti se realizují tehdy, je-li možné divadelní prostor zasadit do míst, v nichž se protínají příroda a kultura, všední i posvátné prostory. Takovéto vlastnosti měly nejčastěji rozmanité plenérové prostory, z čehož pramení neustálá, naprosto iracionální a v severněji položených zemích i v současných velkých městských aglomeracích tak obtížně splnitelná touha po představeních pod širým nebem.“

Kazimierz Braun

Úvod

Přírodní divadla tj. lesní, parková, zahradní divadla a přírodní amfiteátry, mnohdy unikátní architektonická díla, inspirována antickým divadelním uměním, vznikala na území České republiky od 18 století a

zejména na konci 19. století a celé 20. století byla a až do současnosti jsou tato divadla oblíbená. Tato divadla jsou nedílnou součástí umění, kultury a historie.

Projekt Letní divadelní putování se zabývá vytvořením divadelního představení pro přírodní divadla a následným putováním po těchto prostorách, popularizací přírodních divadel, obnovením tradice a zjištěním možnosti jejich dalšího využití.

Cíle projektu

Projekt „Letního divadelního putování“ předkládá divadelní spolek Havranprkno, který existuje v Praze od roku 1995. Cílem projektu je vytvořit inscenaci na základě řízené improvizace a tu pak během července 2005 představit v několika českých přírodních divadlech a nabídnout ji zdejším divákům. Projekt přitom vychází z rozpracované magisterské diplomové práce studenta produkce na DAMU Ondřeje Kubišty, která se zabývá právě přírodními divadly a jejíž součástí by se mělo stát zhodnocení Letního putování z hlediska funkčnosti daných prostorů, možnosti jejich současného divadelního využití a jejich místa v kulturním životě dané lokality. Projekt tak sleduje dva nezávislé cíle: jedním je samotný způsob přípravy inscenace, druhým, dlouhodobějším, pak oživení a popularizace málo využívaných divadelních prostorů s vyhlídkou pokračování a rozšíření aktivit v příštích letech a navázání kontaktů a spolupráce s dalšími soubory. Vrcholným cílem projektu, který je v dané fázi spíše snem a rozhodně během na dlouhou trať, je podnícení rozsáhlejšího divadelního hnutí, které by přírodní divadla znovu naplnilo životem a navrátilo jejich původnímu účelu.

Důvody projektu

Projekt je jedinečný tím, že spojuje vznik a uvádění divadelního představení s oživením tradice a zkoumáním současného stavu a možnosti využití přírodních divadel. Je to neziskový projekt s vysokým kulturně-spoolečenským dopadem. Projekt navazuje na diplomovou práci o přírodních divadlech a na činnost divadelního spolku Havranprkno.

Místo konání projektu

Projekt se bude zkoušet v Praze a posléze bude následovat „šňůra“ po přírodních divadlech po celé České republice. Místa jsou uvedena v příloze.

Cílová skupina

Cílovou skupinou jsou divadelní odborníci, členové lokálních ochotnických skupin a široká veřejnost se zájmem o divadelní umění a historii dané lokality.

Umělecká metodika

Pokud se jedná o způsob přípravy inscenace, vycházíme z předpokladu, že ve zvoleném typu divadelního prostoru je třeba počítat s velmi různorodým publikem. Proto jsme se rozhodli orientovat na lehčí žánr poloimprovizovaného, v zásadě pouličního divadla, vycházejícího z principů commedie dell'arte. Nejde nám ovšem o naplnění mrtvé formy, ale o nalezení její živé, současné podoby. Jako ideální výchozí materiál pro improvizace se nám tak jeví záplava dojmavých i drastických, skutečných i smyšlených příběhů, které nám každodenně nabízejí média. Rozvíjením těchto témat a jejich postupnou částečnou fixací chceme vytvořit jakousi hrubou dějovou kostru s řadou pevných bodů, které zabrání tomu, aby se improvizace stala bezbřehou. Konkrétní vyplnění této kostry však bude úkolem každé nové reprízy, na němž se bude podílet publikum i prostor. Druhým zdrojem inspirace tak bude pokaždé nové přírodní divadlo se svým specifickým charakterem i historií a svébytným místem v kulturní mapě své lokality. Materiál této druhé roviny by měl živit svým duchem každou reprízu a stát se tak protiváhou lehčeji pojaté první roviny. Právě v něm totiž spočívá hlavní význam našeho projektu - pokusit se nalézt a pochopit důvody, které v minulosti vedly k rozsáhlému budování přírodních divadel, stejně jako důvody, proč v současnosti tato divadla chátrají a zejí prázdnotou, nebo slouží všemu jinému, než svému původnímu účelu. Domníváme se totiž, že hnutí přírodních divadel na sklonku mocnářství a za první republiky úzce souvisí s bouřlivým rozvojem občanské společnosti a klademe si otázku, zda je možné i dnes přispět k rozvoji takové společnosti právě podporou fungování přírodních divadel a podobných společenských aktivit.

Součástí projektu je i filmová dokumentace. Za tím účelem jsme oslovili studenty dokumentaristiky na FAMU. Film by měl zaznamenat přípravu inscenace a její vývoj během jejího uvádění v jednotlivých přírodních divadlech a zároveň poskytnout celé akci širší historický a kulturní rámec např. prostřednictvím rozhovorů s pamětníky.

Harmonogram projektu

leden - březen 2005	příprava projektu
duben - červen 2005	zkoušení divadelního představení
	výroba scény a kostýmů
červen 2005	tisk plakátů a letáků
	začátek propagační kampaně
červenec 2005	premiéra představení
	reprízy představení

filmová dokumentace

srpen - prosinec 2005

vytěžení projektu

reprízy spojené s promítáním filmu a diskusemi

Vyhodnocení projektu

Projekt bude vyhodnocen z hlediska divácké návštěvy a ohlasu, stejně jako z hlediska ohlasu v médiích. Dalším zdrojem hodnocení budou diskuse nad inscenací a filmem vzniklým v rámci projektu v souvislosti s dalším uváděním ve Studiu Citadela. Experimentální způsob přípravy inscenace i její výsledek budou nabídnuty ke zhodnocení odborné veřejnosti.

Inscenační tým

Štěpán Kubišta - produkce

Absolvent katedry produkce DAMU; producent festivalů Blues v lese, Prague international blue night, Léto začíná na Střeláku, Summer city island; herec divadelní skupiny Havranprkno

Ondřej Kubišta - produkce

Student katedry produkce DAMU; diplomová bakalářská a magisterská práce na téma Přírodní divadla v českých zemích; produkce divadelních a hudebních festivalů; herec divadelní skupiny Havranprkno

Jan Tošovský - režie

Absolvent FF UK; student katedry režie DAMU; dramaturg, režisér a herec divadelní skupiny Havranprkno

Jakub Jandourek - scénář

Student FF UK obor kulturologie a sklářské školy v Novém Boru, scénárista a herec divadelní skupiny Havranprkno

Jan Čumlivski - scénografie

Student FF UK obor kulturologie a VŠUP; scénograf a herec divadelní skupiny Havranprkno

Robert Hanus - hudba

Student doktorand na PŘF UK; skladatel a herec divadelní skupiny Havranprkno

Partneři projektu

Studio Citadela - prostor pro zkoušení

Studio Damúza - technická podpora

Divadlo Vosto5 - večerní kabaretní představení, bar, hudba

Budoucnost projektu

Po skončení projektu se inscenace stane součástí repertoáru spolku Havranprkno a bude uváděna ve Studiu Citadela společně se vzniklým filmem. V případě úspěchu projektu počítáme s jeho pokračováním v dalších ročnících. Výsledky projektu budou zahrnuty do diplomové práce Ondřeje Kubišty.

Přílohy

Předběžný seznam míst konání projektu
Fotografie přírodních divadel
Představení spolku Havranprkno